

vab Vereniging
Agrarische
Bedrijfsadviseurs

Vab ledenboek 2013

Krachtig adviseren in een dynamische wereld

Vab ledenboek 2013

Krachtig adviseren in een dynamische wereld

Het jaar van de kordate adviseur

Dynamisch. Dat is de tijd waarin we ons bevinden. Crisis, bezuinigingen en onrust vullen de nieuwsberichten. Ook in ons werk als agrarisch bedrijfsadviseur vindt dat zijn weerslag. Ondernemers met betalingsproblemen, een slechte prijsontwikkeling, investeringsruimte die onder druk staat juist nu markt en samenleving extra vragen en eisen stellen.

En toch schept iedere crisis kansen. Ook nu zijn er ondernemers die zich in positieve zin onderscheiden en waar de bedrijfsontwikkeling allesbehalve stil staat.

Deze tijd vraagt om adviseurs met visie, lef, creativiteit en een 'rechte rug'. Adviseurs als rots in de branding, die goed geworteld zijn en overeind blijven in stormachtige tijden.

Daarom kiest de Vereniging Agrarische Bedrijfsadviseurs voor 2013 als jaarthema: 'Kordaat de boer op – Krachtig adviseren in een dynamische wereld'.

Voor adviseurs die stevig in hun schoenen staan. Of zich hierin – juist nu – verder willen ontwikkelen. Met een aantrekkelijk aanbod aan bijeenkomsten over vakkennis en adviesvaardigheden, en met een uniek netwerk van professionals die investeren in hun vak vanuit dezelfde passie: het helpen van agrarische ondernemers.

Wij hopen dat je ook het komende jaar ons netwerk benut én versterkt door deelname aan onze activiteiten. Nog nooit was de waardering voor vab-activiteiten zo hoog als in het afgelopen jaar. Wees kordaat en doe mee!

Namens het bestuur,

Roel Schutten
Voorzitter Vereniging Agrarische Bedrijfsadviseurs

Inhoud

Interviews

- 15 Kees van Beek
- 21 Rick Hoksbergen
- 30 Tjalling de Jong
- 31 Jan Breembroek

Vab in 't land

- 9 Melken tussen uitersten
- 19 Tuinbouw in zwaar weer
- 32 Fotoreportage Vab in 't land

Reportages

- 10 Adviseur over de grens: Brussel
- 25 Lustrum: Agro naar de top

Vereniging

- 28 Jaarkalender 2013
- 34 Over de vab
- 46 Ledenlijst

“Met meerdere specialisten
samenwerken aan de
ontwikkeling van het vak.”

René van den Oord, Adviseur Agro Advies

Flynth inspireert!

Flynth is - door de fusie met de GIBO Groep op 1 januari 2011 - met 35.000 klanten, 2.000 medewerkers en 70 vestigingen, de grootste Nederlandse accountants- en adviesorganisatie van en voor ondernemers. Werken bij Flynth inspireert en biedt een veelbelovend perspectief.

Kijk voor meer informatie op www.werkenbijflynth.nl

FLYNTH

Vab in 't land

Melken tussen uitersten

Vab in 't land

Melken tussen uitersten

De melkveehouderij beleeft roerige tijden met schommelende melkprijzen en maatschappelijke discussies. Vab-adviseurs ontmoeten sprekers van ZLTO, Wageningen UR en de Dierenbescherming om te praten over de toekomst van de sector.

Er komt veel op de sector af en de consument wordt steeds kritischer. Ondernemers vragen zich af hoe ze in de toekomst hun bedrijf financieel overeind kunnen houden. Moeten ze vol gaan voor grootschaligheid of is juist duurzaam produceren de beste optie? En sluit het ene het andere eigenlijk wel uit?

Kostprijs niet heilig

Hoewel je het misschien niet zou verwachten waren de drie sprekers het over één ding hartgrondig eens. Zowel de wetenschapper, de dierenbeschermer, als de boerenvertegenwoordiger zijn van mening dat melkveehouders zich niet alleen moeten richten op kostprijs. Voor de Nederlandse boeren is dat niet de juiste weg. Marktsegmentering, dierenwelzijn en maatschappelijk aanvaardbaar produceren zijn volgens alle sprekers belangrijk.

Race to the bottom

Bert van den Berg (Dierenbescherming): "Leer van de vleessectoren, waar men extreem kostprijs-gedreven produceert. Dat is een 'race to the bottom' en uiteindelijk komt ook het dierenwelzijn in het geding. De sector moet zich juist richten op melken met meerwaarde."

Arbeid

Ook arbeid en opvolging zijn cruciaal voor de melkveehouderij. Hans Huijbers (ZLTO) wees erop dat de sector sterk aan het vergrijzen is. Opvolgers staan lang niet altijd klaar. Bovendien zijn niet veel melkveehouders bedreven en ervaren in het omgaan met personeel. "Ze zijn wel steeds beter opgeleid, maar dat betekent niet altijd ook in het managen van personeel."

Hans Huijbers

ZLTO

“Bij schaalvergroting is vaak sprake van stevige adviezen en gaat het puur om cashmanagement. De vraag is of dit almaar door financieren het enige antwoord is. Misschien is verbreding (energie, zorg, agrarisch natuurbeheer, vergaderlocatie) wel een beter idee. Melkveehouders zijn eraan gewend dat een andere partij hun product verwerkt en vermarkt, en dat kan alleen als er goedkoop geproduceerd wordt.

Je ziet vaak dat discussies ‘one-issue’ gevoerd worden, het gaat alleen om ammoniak of antibiotica bijvoorbeeld. De toekomst van de melkveehouderij gaat kapot aan deze ‘one-issue’ benadering. De bredere discussie wordt dan helemaal niet meer gevoerd. De draagkracht van de melkveehouderij heeft veel te maken met de beleving van het buitengebied door de maatschappij. Dat moeten we niet vergeten.

Nederland is het enige land met een Partij voor de Dieren en met discussies over weidegang. Je kunt je afvragen of dat een symptoom is voor een veranderende maatschappij. Een agrarisch bedrijfsadviseur móet een visie hebben op dit soort ontwikkelingen in de samenleving. Hij kan er zijn ogen niet voor sluiten.”

Jelle Zijlstra

Wageningen UR Livestock Research

“Uit ons onderzoek blijkt dat grote groeiers vergelijkbaar gedrag vertonen. Ondanks zware investeringen zijn veel Nederlandse melkveehouders in staat geweest om een grote sprong in inkomen te maken. Maar de Nederlanders werken harder en efficiënter dan de boeren in de ons omringende landen. Alleen daardoor hebben ze een vergelijkbaar inkomen, want ze moeten meer aflossen. Dit betekent dat Nederlandse melkveehouders als één van de eersten binnen de EU in de problemen komen als de melkprijs daalt!

Kostprijsbeheersing zou op melkveebedrijven allang geregeld moeten zijn. Daar werken we immers al jaren aan. Voor genoeg rendement in de toekomst moet er iets gebeuren aan de opbrengstprijs. Je zult extra kwaliteit moeten leveren in een hoger segment. Ondernemers zullen meer naar buiten gericht moeten worden om op die manier verder te kunnen groeien.”

Adviseur over de grens

Brussel

Begin oktober 2012 reisden ruim twintig agrarisch bedrijfsadviseurs naar Brussel voor een kijkje in de wonderre wereld van de Europese landbouwpolitiek. Ook bezocht de groep een interessant Belgisch melkveebedrijf en natuurlijk enkele culturele bezienswaardigheden.

Wanneer je de Europese hoofdstad bezoekt, staan ontmoetingen met de belangrijkste partijen in het Brussels politieke krachtenveld natuurlijk bovenaan de agenda. Na een – door TomTom geïnspireerde – omzwerving per bus door zowel banlieus als chique buurten, arriveerde de groep bij het kantoor van LTO voor een lunch en kennismaking. Landbouwraad Frits Thissen bracht samen met Luc Groot (LTO) en Jacques van Outryve (journalist) de groep op de hoogte van de lopende onderhandelingen over het nieuwe Gemeenschappelijke Europese landbouwbeleid (GLB).

Parlement

De rol van het Europese Parlement is veranderd, hoorden de adviseurs. Het parlement heeft een belangrijkere rol in de besluitvorming gekregen. Maar met 6.800 amendementen op de voorstellen van Landbouwcommissaris Ciolos gaat de voortgang niet zo vlot. Het is de vraag of de besluitvorming rond het GLB in maart 2013 kan worden afgerond.

Uiteraard bracht de groep ook een bezoek aan het Europees Parlement zelf. Daar werden de adviseurs bijgepraat door Jos van den Akker, medewerker van Esther de Lange. Zij is parlamentslid namens het CDA en aangesloten bij de Europese Volkspartij (EVP). Haar medewerker Alwyn Strange – een Brit – vertelde meer in detail over de onderhandelingen rond de voorstellen van Ciolos. Hij beaamde dat die enigszins moeizaam verlopen. Het bezoek aan het parlement werd afgesloten met een traditionele fotoshoot bij de vlaggen van alle lidstaten.

Kuifje

Om de stad beter te leren kennen, maakte de groep een wandeling in het teken van bekende stripfiguren zoals Kuifje. De gids leidde de groep langs culturele hoogtepunten als de Grote Markt met de prachtige gildegebouwen en het gotische stadhuis. Ook Manneke Pis was in de route opgenomen, maar het formaat van dit kleine manneke viel sommige adviseurs een beetje tegen. Een Brussels diner en een borrel op een gezellig terras maakten de avond compleet.

Mest

De tweede dag begon met een verhaal van Frederick Accoe van het Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking. Hij vertelde dat Wallonië beschikt over ruim voldoende plaatsingsruimte, maar geen Vlaamse mest accepteert. Dat wordt beschouwd als afval. Nederlandse mest maakt meer kans dan Vlaamse. Een bijzondere Belgische situatie! Door een wettelijke mestverwerkingsplicht zijn tussen 2007 en 2009 veel mestverwerkers gebouwd, die nu voor 20% onbenut blijven. Veel investeerders in deze installaties verkeren in zwaar weer en een rendabele exploitatie is zonder subsidie helaas nog niet mogelijk.

BNP Paribas

Vervolgens luisterden de adviseurs naar het verhaal van Jan de Keyser, directeur van de Agrarische Divisie van BNP Paribas Fortis in Brussel. Op ludieke wijze spiegelde De Keyser de verschillen tussen Nederlanders en Vlamingen. BNP Paribas Fortis is na Landbouwkrediet en KBC de derde speler in de Belgische agrarische sector. Door de gebeurtenissen in het bankenlandschap is de bank een stuk behoudender geworden. Alleen zeer gezonde bedrijven komen voor financiering in aanmerking, waarbij strakke condities gelden.

Vlaams melkvee

De Brusselse tweedaagse eindigde met een bezoek aan het melkveebedrijf van de familie Peeters te Geel. Het bedrijf telt maar liefst 400 koeien en er werken vijf mensen uit de familie. Recentelijk heeft men nieuwe stallen gebouwd met daarin onder meer een 60-stands buitenmelker met een capaciteit van 200 koeien per uur.

Agrarisch consultant Bert Engelen schetste de situatie in Vlaanderen. Nabij de grens en in West-Vlaanderen, zijn de omstandigheden en grondprijzen vergelijkbaar met die in Nederland. De kritieke opbrengstprijz bedraagt 28 cent en de prijzen die de fabrieken betalen zijn ook lager. Vlaamse ondernemers zijn gemiddeld lager gefinancierd bij de bank. Dat heeft volgens Engelen ook te maken met de ondernemingsaard, Belgen zijn iets meer risicomijndend dan Nederlanders.

Bourgondisch

De trip werd in goede Belgische traditie afgesloten met een Bourgondisch diner, waarna er tijdens de busreis terug natuurlijk nog flink genetwerkt kon worden.

De adviseurs van Countus geven u een heldere blik op uw onderneming. De adviseur die vooral naar het verhaal achter de cijfers kijkt, kansen ziet en inspeelt op de ontwikkelingen. Een partner, maar dan wel met een zekere kritische blik.

Countus accountants + adviseurs

Dokter Stolteweg 2
8025 AV Zwolle
tel. (038) 455 26 00
info@countus.nl
www.countus.nl

WWW.WERKENBIJCOUNTUS.NL

ComponentAgro

Experts in informatie en advies

Specialistische ondersteuning
inzake regelingen en economie
van adviseurs werkzaam in de:

- Accountancy
- Administratieve dienstverlening
- Voer- en grondstoffensector
- Makelaardij
- Notariaat

Meer informatie?

www.componentagro.nl

Kees van Beek

Kees van Beek is Relationship Manager MidCap bij Deutsche Bank. Adviseurs kunnen volgens hem hun waarde verhogen met krachtig advies aan toekomstbestendige ondernemers.

“Als financier geef ik geen advies; in de praktijk leeft daar wel een beetje een misvatting. De bank is er niet om strategisch advies te geven over bijvoorbeeld uitbreiding. Wij adviseren over de financiële producten, de bedrijfsadviseur adviseert de ondernemer over de strategische keuzes.

Krachtig adviseren betekent volgens mij dat je de ondernemer een duidelijke keuze voorlegt, waarbij geen open eindjes overblijven. Voordat je aan het advies toekomt, heb je een dialoog waarin je toetst wat de ondernemer wil, wat bij hem past, wat hem bezielt en waar hij zelf naar toe wil en kan. In de praktijk kom ik tegen dat er wel dialoog is gevoerd, maar geen advies is uitgebracht. Alleen een scala van opties, waarin je de dilemma's nog ziet. Dat is geen advies.

Bedrijfsadviseurs horen duidelijk te zijn over de opties die een ondernemer heeft om verder te komen, bijvoorbeeld door samenwerking of een andere strategie. Als je bij dat soort plannen een bank nodig hebt, zijn we daar graag bij.

Als adviseur moet je vanuit je expertise en ervaring werken, jij voegt toe waar de ondernemer niet mee bekend is. Wat hij wel beheerst, daar moet je je verre van houden. Het is uiteindelijk zijn beslissing.

We trekken als banken scherper dan in het verleden de grens tussen professionele, toekomstbestendige ondernemers en afbouwers. Waar we in de tuinbouw tot vijf jaar geleden bijna de helft tot professioneel en toekomstgericht bestempelden, zien we nu dat toch groep die door kan gaan wel veel kleiner is dan de groep die uiteindelijk gaat stoppen.

Niet alleen in de tuinbouw – maar zeker ook in de landbouwsectoren – moet je als adviseur je energie halen uit dingen waar je sterker van wordt. Je waarde is veel minder als je in de middengroep blijft zitten met hier en daar een kleine uitbreiding. Bij de high-end bedrijven is het interessanter. Mijn conclusie is eigenlijk: Adviseren moet je durven!”

Vab in 't land

Glastuinbouw in zwaar weer

Vab in 't land

Glastuinbouw in zwaar weer

Bij Almere staat een kas met een bijzondere inhoud. Vab adviseurs gingen kijken hoe een rozenkweker die in de problemen kwam, met creatieve oplossingen de toekomst tegemoet gaat.

Ron van Zwet had met zijn vader en broer een grote rozenkwekerij opgebouwd van in totaal 5,5 hectare, waar 12 miljoen rozen per jaar werden geteeld. Er was bewust gekozen voor trosrozen, omdat je in dit hogere marktsegment een beter rendement mag verwachten. Het areaal was verdeeld over verschillende soorten om risico's te spreiden.

Energiecrisis

De ellende begon toen de gasprijs steeg. Ongelukkigerwijs legde de familie Van Zwet precies op hoogtepunt hun gasprijs vast. Dit dure gas was het begin van een neerwaartse spiraal die uiteindelijk leidde tot een faillissement. In september 2009 werd het bedrijf verkocht aan een investeerder. Van Zwet bleef aan als bedrijfsleider. "We zijn overgestapt naar lowbudget teelt, zonder licht, waarbij we in de winter de kas alleen vorstvrij houden. Maar het rendement bleef te laag. Daarom zijn we gaan kijken naar alternatieve teelten zoals paprika, kersen of asperges. Maar dat vereiste te veel investeringen en de afzet was niet gegarandeerd."

Volkstuin

Opeens was daar het idee van een volkstuin onder glas. Mensen huren een kavel en kunnen hulp krijgen bij hun teelt. In de bijbehorende winkel worden groenten en pootgoed verkocht

en in de kantine kun je koffie krijgen. In maart 2012 gingen de deuren open en in de herfst waren al 70 kavels verhuurd. Het is een enorme verandering, van teler naar gastheer, maar het werkt. Van Zwet: "De teelt van trosrozen verdwijnt naar het buitenland. Ik wil vol voor de volkstuin gaan!"

Roelof van der Wielen

UNO Advies

“Ik merk dat de banken tegenwoordig echt coöperatiever zijn in het vinden van oplossingen, behalve als je om herfinanciering vraagt. Dat is vrijwel onmogelijk, tenzij je een private durfinvesteerder kunt vinden.

Waar agrarische bedrijven vroeger een beroep konden doen op de waarde die in de grond zit, gaat het ook in deze sector tegenwoordig om rendement op investering. Het is mooi dat er in de agrosector nu eindelijk ook met risicodragend vermogen gewerkt kan worden, maar rentabiliteit is noodzakelijk. Een liquiditeitsprognose is heilig, mét een balans eronder.

Als adviseur moet je op je eigen stoel blijven zitten. Dat de bank wil herfinancieren, wil niet zeggen dat dit ook het beste voor de ondernemer is. Vraag je af wat er gebeurt in het ‘worst case scenario’ en durf de moeilijke vragen te stellen.

De overstap die Ron van Zwet heeft gemaakt vereist een volstrekt ander soort ondernemerschap. Maar het kader is wel professioneel, het is een goed concept. Vorige week kwamen 500 mensen op de open dag af!”

Ron van Zwet

Tuinder ‘Onze volkstuin’

“De laatste jaren als rozenkweker liepen we niet meer echt voorop, maar nu zijn we opeens ‘hot’. Dat is weer een heel andere ervaring. De volkstuin is een enorm verschil met een grote kwekerij, het draait om kleine eurootjes voor de koffie en de groenten en je hebt opeens te maken met allerlei mensen op je bedrijf.” Lachend: “Dat is wel even wennen!”

“Het is belangrijk dat je je faillissement ook zelf in de hand houdt. Wij wilden onze schuld niet verder op laten lopen. Je voelt je natuurlijk heel klein als dit gebeurt, maar de Rechter Commissaris wees erop dat zo’n beslissing juist heel veel moed vergt. Zo had ik het toen nog niet bekeken.

Je moet als ondernemer echt uitkijken dat je niet in de val trapt om overal ‘ja’ op te zeggen op het moment van faillissement. Houd wel je eigen toekomst in de gaten en neem beslissingen waar je over drie jaar ook nog mee kunt leven.

Van adviseurs verwacht ik duidelijkheid. Jullie liegen niet, maar als ondernemer stel je ook niet altijd de juiste vragen. Leg daarom ook de dingen uit waar de ondernemer niet naar vraagt!”

Wij laten je ontdekken wat je kunt

Wij helpen mensen zich te ontplooiën en richten ons hierbij op hoofd, hart en handen. Hierdoor ontwikkelen mensen een betere (ver)binding met zichzelf, de functie en organisatie, waardoor het leereffect groter is.

Ook nieuwsgierig naar onze resultaatgerichte aanpak op maat?

Kijk dan op vmrpartners.nl of bel ons (0318) 64 32 22 voor een persoonlijke kennismaking.

| training en coaching

Rick Hoksbergen

Rick Hoksbergen is Directeur Agro bij Alfa Accountants en Adviseurs. Volgens hem is een krachtige visie en specialis- tische kennis voor een adviseur van groot belang.

“Ik leg mijn oor wel eens te luisteren in andere sectoren om te horen wat die ondernemers van ons verwachten. Qua ondernemerschap loopt de intensieve veehouderij een aantal jaren voor op de melkveehouderij; de glastuinbouw nog meer. De verwachtingen die een tuinder heeft van zijn adviseur zijn vaak van een heel ander niveau.

De melkveehouderij groeit ook door, echte ondernemers gaan een mooie tijd tegemoet. Er is natuurlijk veel onzekerheid over de voer- en mestprijzen en de gevolgen van het afschaffen van het quotum. Voor sommige boeren is die onzekerheid een bedreiging, als adviseur moet je dan kijken hoe je die kunt verminderen. Maar de echte ondernemers zien de kansen en willen daarover ook sparren met goede adviseurs.

Als adviseur moet je daarom voor je mening uit durven komen. Veel adviseurs doen dat, maar soms gaat het nog mis. Dat kan aan twee dingen liggen. Óf de adviseur heeft geen duidelijke visie op de toekomst; dan kun je ook moeilijk adviseren wat je klant moet doen. Óf de visie van de adviseur sluit niet aan bij die van de klant. Als het om echt harde, inhoudelijke zaken

gaat vind ik dat je je rug recht moet houden. Maar anderzijds kun je de toekomst ook niet voorspellen, al verwachten klanten dat soms wel. Vraag daarom hoe hij tot zijn visie is gekomen, misschien heeft hij argumenten die te weerleggen zijn. Maar misschien zijn er ook dingen waar je zelf nog verder over na kunt denken.

Laatst was ik bij een vab-bijeenkomst waar bleek dat de melkveehouders met het duidelijkste doel en de meeste focus de succesvolste groeiers zijn. Dat geldt ook voor adviseurs. Als je op veel terreinen adviseert, ben je niet op één terrein een echte specialist. Dat kan een keuze zijn, maar dan moet je je plek kennen.

Visie op de toekomst bouw je nooit alleen, dat doe je door met anderen je mening te delen en aan te scherpen. Voor jezelf heb je dan alles op een rijtje. Dat kun je dan ook naar de klant helder communiceren. Sparren met anderen en een duidelijke visie hebben, dat maakt een krachtige adviseur.”

Samen keuzes
maken voor de
toekomst. Dat is
het idee.

De Rabobank onderkent vijf thema's die een belangrijke rol spelen in de verduurzaming van de agrarische ketens: voedselveiligheid en voedselzekerheid, het verantwoord gebruik van onze natuurlijke hulpbronnen, dierenwelzijn, transparantie en sociaal welzijn. Hoe gaat u om met deze thema's? We gaan graag met u in gesprek.

De Rabobank wil actief bijdragen aan de
verduurzaming van onze wereld.

Rabobank. Een bank met ideeën.

Lustrum

Agro naar de top

Innovatief derde lustrum

Op 7 juni 2012 vierde de Vereniging Agrarische Bedrijfsadviseurs haar derde lustrum in het Friese Bakkeveen. De vereniging keek vooruit; innovatie was het centrale thema van de dag.

Het motto van de feestelijke bijeenkomst was: 'Agro naar de top'. Vab-voorzitter Roel Schutten: "Er ligt een grote toekomst voor de agrosector en daar zijn innovatieve adviseurs bij nodig. We moeten voorop blijven lopen. Niet alleen inhoudelijk, maar ook op het gebied van adviesvaardigheden en persoonlijke ontwikkeling." Melkveehouder en voormalig topschaatser Ids Postma voegde daaraan toe: "De rol van de adviseur is het prikkelen en inspireren van de ondernemer die vooruit wil."

Innovatie is uitdaging en noodzaak

Aart van 't Land van Lely hield de adviseurs voor dat innovatie noodzaak is. "Als je doet wat je deed, krijg je wat je had." Innovatie zit volgens Van 't Land niet in technologie maar in een andere manier van denken. "De tijd van steeds harder werken is voorbij – er zitten niet meer uren in de dag. Vooruitgang moet nu uit innovatie komen. Een goede adviseur moet verder kijken dan volgend jaar." In zijn bevolgen pleidooi noemde Van 't Land: water, energie, arbeid en financieringsmodellen als de grote uitdagingen voor de toekomst van de landbouw. De beschikbaarheid van vakmensen is volgens hem cruciaal.

Van adviseren naar ontwikkelen

Douwe Faber van E-kwadraat sprak daarna over innovatie en energie in de agrofoodketen van de toekomst. In plaats van te spreken over de 'Biobased Economy' heeft hij het liever over de 'Biobased Society', waarbij ook bijvoorbeeld woonwijken meedoen aan het sluiten van kringlopen.

“Innovatie in plaats van ego-management”, daar gaat het volgens Faber om bij een goed advies. Hij ziet de adviseur het liefst als (keten)regisseur. “Van adviseren naar ontwikkelen” was dan ook zijn credo.

Netwerk

Volgens Roel Schutten verschuift de rol van de vab steeds meer naar die van een netwerkorganisatie. “Vertel de vereniging aan welke kennis en vaardigheden je behoefte hebt, dan kunnen wij maatwerk leveren” was zijn oproep aan de leden. Er was dan ook voldoende ruimte om te netwerken in de prachtige omgeving van Bakkeveen.

De adviseurs bezochten bierbrouwerij Maallust in het historische Veenhuizen, waar ze meer hoorden over verschillende projecten in dit gevangenisdorp. Ook gingen ze in gesprek met directeur Anne Jan Zwart van het zeer innovatieve Ecostyle uit Appelscha. En ze leerden elkaar beter kennen tijdens een rondje klootschieten in de bossen van Bakkeveen.

Inspirerend

Het was een inspirerende dag. Voorzitter Roel Schutten complimenteerde de lustrumcommissie – Paulien Boverhof, Jan Breembroek en Adrie van Oerle – met het inhoudelijk zeer sterke programma.

Samen werken
aan duurzaam
perspectief voor
ondernemers
in de groene
ruimte

Wij werken samen met ondernemers, overheden, onderwijs, maatschappelijke organisaties en bedrijven. Dat doen we betrokken en professioneel, door belangenbehartiging, projecten en individueel advies. Daartoe participeren we in strategische activiteiten en innovaties, die van meerwaarde zijn voor de marktpositie van de 18.000 bij ons aangesloten ondernemers. Zo bouwen we samen aan duurzaam perspectief voor ondernemers in de groene ruimte. www.zlto.nl

ZLTO

Vab in 't land

Vab in 't land

Jaarkalender 2013

**Ook in 2013 is de Vereniging Agrarische Bedrijfsadviseur in het hele land (en daarbuiten) actief voor haar leden!
Met studiebijeenkomsten, seminars, excursies en trainingen. Zet de data alvast in je agenda en zorg dat je erbij bent...**

15 januari 2013

31 januari 2013

5 februari 2013

februari 2013

maart 2013

7 maart 2013

19 maart 2013

11 april 2013

mei 2013

29 mei - 2 juni 2013

20 juni 2013

10 september 2013

19 september 2013

2 - 4 oktober 2013

10 oktober 2013

eind oktober 2013

7 november 2013

28 november 2013

10 december 2013

Training

Studiebijeenkomst

Studiebijeenkomst

Flash

Flash

Studiebijeenkomst

Studiebijeenkomst

Studiebijeenkomst

Training

Buitenlandexcursie

Seminar

Studiebijeenkomst

Studiebijeenkomst

Buitenlandexcursie

Studiebijeenkomst

Studiebijeenkomst

Jaarvergadering en seminar

Studiebijeenkomst

Workshop

Adviseursschap

Flex BV

Gevolgen kabinetsbeleid

Mest

Liquiditeit in de melkveehouderij

Pluimvee

Afzet in de akkerbouw

De grondmarkt en de vastgoedcrisis

Verkopen

Oekraïne

Verduurzaming

Strategie melkveehouderij

Prinsjesdag voorbij

Frankfurt

Glastuinbouw

Varkenshouderij (tijdens beurs Hardenberg)

Thema volgt

ROM

Persoonlijke vaardigheden

Meer details en inschrijven: www.vabnet.nl

Vab in 't land

Divers aanbod

De vab werkt aan de advieskwaliteit van haar leden. Maar de vab moet ook haar eigen kwaliteit hoog houden en zichzelf vernieuwen. Uit enquêtes, interviews en de werkgroepen komen de wensen en behoeften van vab-leden naar voren. Dat helpt om de bijeenkomsten en vab-dienstverlening verder te verbeteren.

Jaarplanning

Ook voor 2013 hebben we een jaarplanning gemaakt. Daarmee kun je als adviseur ruim van tevoren zien wat de vab gaat organiseren. Zo wordt het makkelijker om een keuze te maken en je PE-punten te halen. De planning staat hiernaast.

Seminar, flash en meer

Het vab-seminar is ontwikkeld om tegemoet te komen aan de wens van veel leden voor verbreding en sectoroverstijgende netwerkmogelijkheden. Daarnaast organiseert de vab verdiepende en meer specialistische studiebijeenkomsten. Tijdens workshops en trainingen gaan we in op persoonlijke vaardigheden en meer praktische zaken. Tot slot blijft de vab ook inspelen op actuele onderwerpen, met de zogenaamde 'FLASH bijeenkomsten'.

Programma 2013

In 2013 staan weer veel verschillende onderwerpen op de rol. Van pluimvee tot ROM en van liquiditeiten tot het kabinetsbeleid. Het voorjaarsseminar draait verduurzaming in al zijn verschijningsvormen. Het najaarsseminar wordt weer gecombineerd met de jaarlijkse ledenvergadering. Kijk in de kalender hiernaast en plan je jaar!

Krachtig adviseren

Tjalling de Jong en Jan Breembroek

Tjalling de Jong is Accountmanager Food & Agri bij de Rabobank Sneek-ZuidWestFriesland en lid van de Werkgroep Buitenland van de vab. Hij vindt dat adviseurs ook over de grens moeten kijken.

“Krachtig adviseren is voor mij: duidelijk zijn in je advies. Als bankadviseur moet je de spelregels en beperkingen goed aangeven en ook minder leuke boodschappen brengen. Mijn uitgangspunt is altijd: is het op lange termijn goed voor de klant? Ook als dat niet zo is moet je zaken durven benoemen. Dat kan in het ergste geval betekenen, dat de ondernemer afscheid van de adviseur neemt, omdat het verhaal niet bevalt. Maar dat heb ik altijd nog liever dan een boodschap geven waar ik niet achter sta.

Zorg dat je klanten zó opereren dat ze meerdere scenario's openhouden. De sterkste wint niet, de slimste wint niet, maar degene die zich voortdurend het beste kan aanpassen wint. Dat geldt ook voor adviseurs. Bij de banken is er echt een omslag geweest. De regelgeving is veranderd. Daar kun je kwaad om worden maar je kunt ook kijken hoe je verder kan. Als je niet bereid bent om te veranderen, als je gefrustreerd raakt, dan red je het gewoon niet.

De buitenlandexcursies van de vab geven mij een bredere blik op de sector, voorbij het Nederlandse perspectief. En het vergroot mijn netwerk, zowel via de buitenlandse contacten die ik opdoe als via de vab-adviseurs in de groepen. Het is interessant om te zien hoe anderen tegen dingen aankijken. Ik herinner me de eerste buitenlandexcursie, naar Ierland. Met een Nederlandse bril zie je daar eenvoudige stallen en een lage melkopbrengst per koe. Maar je kunt ook denken: die mensen passen zich aan hun lage opbrengsten aan met een lage kostprijs en proberen gewoon zoveel mogelijk gras in de koe te stoppen; heel verstandig! Voor adviseurs is in het buitenland kijken een verrijking. Er zijn altijd mensen die liever in hun comfortzone blijven, maar ik denk dat je van over de grens kijken een betere adviseur wordt!

Agrariërs staan voor de grootste uitdaging in decennia: om op een verantwoorde wijze veilig voedsel te produceren, in grote hoeveelheden. We moeten op termijn 9 miljard monden voeden! Dat biedt heel veel kansen: voor ondernemer én adviseur.”

Jan Breembroek is Vakdirecteur Agro Advies bij Flynth. Voor een krachtig en effectief advies is de chemie tussen ondernemer en adviseur volgens hem essentieel.

“In de melkveehouderij heeft bijna iedereen het gevoel: ‘als ik niet groei, mis ik de boot’. Als adviseur moet je juist vaak tegengas geven. Ga begroten en kijk hoe mensen in verleden hebben gepresteerd. Iedereen denkt dat hij door schaalvergroting meer gaat verdienen, terwijl het per kilo melk vaak niet beter wordt.

Als adviseur moet je het negatieve durven zeggen; je moet niet met de ondernemer mee gaan rekenen uitsluitend om het bedrijf te redden. Ga de discussie op een positieve manier aan, om te kijken wat voor hem nog mogelijk is mét of zonder bedrijf. Omgekeerd gebeurt het ook, dat een ondernemer twijfelt bij investeringen. Wanneer je als adviseur dan vertelt hoe goed hij het doet ten opzichte van anderen, kan dat ook twijfel wegnemen. Boeren hebben niet altijd een goed beeld van hun eigen prestaties, want in de krant staan allemaal negatieve berichten. Complimenten geven is ook krachtig adviseren.

Een positieve insteek, goed luisteren en de tijd nemen in het begin, dat is allemaal belangrijk. Er moet chemie tussen klant en adviseur ontstaan, anders kun je niet krachtig adviseren.

Dat kan betekenen dat je de ondernemer aanraadt om een collega of iemand anders in de arm te nemen.

Veel ondernemers stellen een vraag en willen meteen antwoord. Die snelheid is niet essentieel maar wel het gevoel dat je er bent voor de ondernemer, dat er schot in zit. Je moet de urgentie voelen, maar tegelijkertijd het realisme overbrengen dat een traject vaak lang duurt.

Een standaardadvies draait vaak om de vragen: hoe kan de ondernemer het proces het beste uitvoeren en hoe gaan we het financieren? De uitdaging zit in het verder zoeken naar kansen en mogelijkheden, bijvoorbeeld met andere technieken. Haal er mensen met andere ideeën bij, zoals bijvoorbeeld subsidie-adviseurs. Je kunt je interne netwerk als adviseur goed gebruiken om de ondernemer verder te helpen. Beantwoord niet alleen de vragen, maar kijk wat er nog meer kan en hoe jouw netwerk daarbij kan helpen.”

Vab in 't land

Fotoreportage

Vereniging Agrarische Bedrijfsadviseurs

De Vereniging Agrarische Bedrijfsadviseurs (vab) is een erkende beroepsvereniging voor agrarisch bedrijfsadviseurs, met 450 leden. De leden van de vab begeleiden agrarisch ondernemers bij de strategische oriëntatie en optimalisatie van hun bedrijfsvoering. De vereniging vervult een netwerkfunctie en organiseert bijeenkomsten voor kennisuitwisseling en vaardigheden. Daarnaast verzorgt de vab de certificering van adviseurs.

v.l.n.r. Henk Westeneng, Paulien Boverhof, Roel Schutten, en Jan-Hendrik Damman

Bestuur van de vab

Het bestuur van de vab vormt een afspiegeling van het ledenbestand. De bestuursleden werken bij een adviesorganisatie, accountantskantoor en bank of zijn zelfstandig ondernemer. Zowel de dierlijke als de plantaardige sectoren zijn binnen het bestuur vertegenwoordigd.

Werkgroepen

De vab telt zes werkgroepen:

- Plant
- Dier
- Strategie
- Ruimtelijke Ordening en Milieu
- Buitenland
- Communicatie

Deze eerste vijf werkgroepen organiseren de studiebijeenkomsten en de jaarlijkse buitenlandexcursie. De werkgroep Communicatie houdt zich bezig met de interne en externe profilering van de vab.

Vab digitaal

De website van de vab - www.vabnet.nl - is het portaal naar alle informatie over bijeenkomsten, certificering, leden en meer. De belangrijkste functies op een rijtje.

Vab activiteiten

Op de homepage staan alle studiebijeenkomsten en trainingen van de komende maanden. Klik op een activiteit om meer te lezen over inhoud, sprekers en programma en om je op te geven. Bijeenkomst gemist? Kijk dan onder 'Vab campus', daar vind je alle gearchiveerde activiteiten. Vaak met een verslag, de presentaties van de sprekers en foto's.

Nieuws

Nieuws van en over leden staat ook op de site. Ook artikelen van en over adviseurs die in de agrarische media komen, worden voor de website verzameld.

Leden vinden

Eén van de belangrijkste onderdelen van de website is het ledenregister. Werkgevers en ondernemers doorzoeken het register op provincie of specialisatie. Zorg er daarom altijd voor dat je gegevens up-to-date zijn! Hang een foto aan je ledenprofiel en koppel de url van je eigen LinkedIn pagina.

Social media

De vab praat graag rechtstreeks met haar leden. Daarom zit de vereniging op LinkedIn, Facebook en Twitter. Als adviseur kun je op LinkedIn met onbekende en bekende collega's praten via de groep van de vab. Op Facebook kun je vriend worden, volgen wat er gebeurt en meepraten.

Linkedingroep: [Vereniging Agrarische Bedrijfsadviseurs](#)

Facebook: [Vereniging Agrarische Bedrijfsadviseurs](#)

Twitter

De agrarische sector heeft massaal Twitter ontdekt. Boeren, adviseurs en politici discussiëren in korte berichtjes met elkaar. Ook burgers bemoeien zich nadrukkelijker en directer met onderwerpen die de sector aangaan. Agrarische tweets worden weergegeven op de homepage van de vab.

Volg de vab via: [@vabnet](#)

A

■ **Herald Aalderink**

Alfa Accountants en Adviseurs, Hoogeveen
 haalderink@alfa.nl

■ **Eibert van Aalst**

Alfa Accountants en Adviseurs, Gorinchem
 evanaalst@alfa.nl

■ **Ton van Adrichem**

ING Bank N.V., Den Haag
 ton.van.adrichem@ing.nl

■ **Jo Aelmans**

Aelmans Adviesgroep, Voerendaal
 jaelmans@aelmans.com

■ **Albert Albers**

Countus accountants + adviseurs, Markelo
 a.albers@countus.nl

■ **Sietze Algra**

Flynth, Wolvega
 Sietze.Algra@flynth.nl

■ **Erik Arts**

Countus accountants + adviseurs, Dronten
 e.arts@countus.nl

■ **Claudia Arts-Vermeulen**

Countus accountants + adviseurs, Dronten
 c.arts@countus.nl

■ **Albert Baarslag**

Friesland Bank NV, Oldeberkoop
 baarslag@planet.nl

■ **Johannes Bakker**

Friesland Bank N.V., Oldeberkoop
 jbakker@frieslandbank.nl

■ **Pier Bakker**

Agri Vastgoed B.V., Leeuwarden
 ptbakker@agrivastgoed.nl

■ **Nico Bakker**

LTO Groeiservice, Zwaagdijk
 info@groeiservice.nl

B

■ **Henri Baks**

Remie Fiscaal Juridisch Adviesbureau, Uden
 H.baks@remie.nl

■ **John Bal**

ZLTO Advies, Goes
 jbal@zlto.nl

■ **Watse van Balen**

Van Balen Boekhoudburo, Jellum
 info@vanbalenboekhoudburo.nl

■ **Peter Baltus**

Synterra, Hippolytushoef
 baltus@synterra.nl

■ **Alfred Beeftink**

Alfa Accountants en Adviseurs, Zelhem
 abeeftink@alfa.nl

■ **Kees van Beek**

Deutsche Bank, Rotterdam
 kees.van-beek@db.com

■ **Sjoerd de Beer**

Flynth, Dronten
 Sjoerd.debeer@flynth.nl

■ **Jack Beerkens**

acon avm adviseurs en accountants, Zaltbommel
 j.beerkens@aconavm.nl

■ **Rolf Beex**

Accolade Administratie en Adviesgroep B.V., Tilburg
 beex@accolade-tilburg.nl

■ **Piërre van Berkel**

ABAB Accountants-Belastingadviseurs-Juristen, Wijchen
 pierre.van.berkel@abab.nl

■ **Erik Beumer**

Beumer Agro Service, Terneuzen
 ebeumer@zeelandnet.nl

■ **Twan de Bie**

ABAB Consultants B.V., Veldhoven
 twan.de.bie@abab.nl

B

■ **Teun Biemond**

Agrimaco, Moerkapelle
 t.biemond@agrimaco.nl

■ **Dick Bijlsma**

Rabobank Leeuwarden-Noordwest Friesland, Leeuwarden
 d.bijlsma@inwf.rabobank.nl

■ **Haaye Bijlsma**

acon avm adviseurs en accountants, Drachten
 hbijlsma@aconavm.nl

■ **Henk Blauw**

Countus accountants + adviseurs, Hardenberg
 h.blauw@countus.nl

■ **Peter Blok**

ABN AMRO Bank N.V., Wageningen
 peter.blok@nl.abnamro.com

■ **Jan Bloo**

Flynth, Raalte
 JAHM.Bloo@flynth.nl

■ **Paul Bodden**

Hekkelman Advocaten & Notarissen, Nijmegen
 p.bodden@hekkelman.nl

■ **Andries Jan de Boer**

acon avm adviseurs en accountants, Leeuwarden
 ajdeboer@aconavm.nl

■ **Bas de Boer**

Rabobank Hoorn e.o., Hoorn
 j.b.f.deboer@hoorn-mwf.rabobank.nl

■ **Ferdinand Boersma**

Countus accountants + adviseurs, Emmeloord
 f.boersma@countus.nl

■ **Fred Boersma**

Fred Boersma Tuinbouw Advies, Bemmelen
 fred@boersmatuinbouwadvies.nl

■ **Henk Boosman**

Rabobank Westerbork u.a., Westerbork
 amjousma@zonnet.nl

B

B

René Boots

ABAB Consultants B.V., Veldhoven
rene.boots@abab.nl

■ **Sjoerd Bootsma**

Flynth, Geldermalsen
Sjoerd.Bootsma@flynth.nl

Bart Borghuis

Flynth, Almelo
Bart.Borghuis@flynth.nl

Hendrik Jan Bos

Flynth, Stadskanaal
HendrikJan.Bos@flynth.nl

Mark Bosch

Remie, Uden
mmjbosch@hotmail.com

■ **Paul Bosch**

ABAB Consultants B.V., Veldhoven
paul.bosch@abab.nl

Wilco Bosgoed

Rabobank Gemeente Voorst, Twello
w.g.bosgoed@voorst.rabobank.nl

Eric Bouwman

Rabobank Maas en Waal, Druten
h.t.g.bouwman@mw.rabobank.nl

Erwin Bouwmans

ZLTO Advies, 's-Hertogenbosch
erwin.bouwmans@zlto.nl

■ **Paulien Boverhof**

WIK Adviesgroep, Beltrum
pb@wik-adviesgroep.nl

Henk van den Brand

AEC Uden B.V., Uden
h.vandenbrand@aecuden.nl

■ **Jan Breembroek**

Flynth, Arnhem
Jan.Breembroek@flynth.nl

B

Simon Bremer

Produce BV, Rijswijk
bremer.simon@gmail.com

Harm Brinks

DLV Plant BV, Wageningen
h.brinks@dlvplant.nl

Jan Bron

Rabobank West-Groningen, Leek
j.bron@nwg.rabobank.nl

Henk Brons

Rabobank Vaart en Vecht, Dedemsvaart
henkhermienbrons@planet.nl

■ **Edith Brouwer**

LTO Noord Advies, Raalte
emlbrouwer@ltonoordadvies.nl

■ **Dijan Bruins**

Countus accountants + adviseurs, Markelo
d.bruins@countus.nl

Frank Buiks

ABAB Accountants-Belastingadviseurs-Juristen, Roosendaal
frank.buiks@abab.nl

Ronnie Buiks

ABAB Accountants-Belastingadviseurs-Juristen, Roosendaal
ronnie.buiks@abab.nl

■ **Dirk Buis**

De Raam Accountants en Adviseurs, Langenboom
dirkbuis@deraamaccountants.nl

Willem Buiten

ZLTO Advies, 's-Hertogenbosch
willem.buiten@zlto.nl

Bertus Buizer

Buizer Advies, Leeuwarden
info@buizeradvies.nl

Cor van de Burgwal

Countus accountants + adviseurs, Emmeloord
c.vandeburgwal@countus.nl

C

Ruurd Cammaert

acon avm adviseurs en accountants, Oostburg
r.cammaert@aconavm.nl

Albert Canrinus

Aeres Groep - CAH Dronten, Dronten
a.canrinus@cah.nl

Arjen Christianen

BNR Accountants en Adviseurs, Etten-leur
a.christianen@bnr-groep.nl

■ **Jan-Willem Cirkel**

Flynth, Naaldwijk
jw.cirkel@flynth.nl

■ **Pauline Cobussen**

Flynth, Almere
p.cobussen@flynth.nl

Gijsjan Coers

Nieuw Veldhoen Accountants & Adviseurs, Boskoop
gcoers@live.nl

Ineke Couwenberg

ABAB Accountants-Belastingadviseurs-Juristen, Tilburg
ineke.couwenberg@abab.nl

Jacques de Craen

Rabobank de Kempen-West, Bladel
J.A.M.Craen@dekempwest.rabobank.nl

Hedi Crooijmans

Helena Accountancy BV, Heythuysen
info@helenaadvies.nl

John Daalhuizen

Deutsche Bank Nederland N.V., Dordrecht
john.daalhuizen@db.com

Jan Dam

Deutsche Bank N.V., Leeuwarden
jan.dam@db.com

Jan-Hendrik Damman

Zelfstandig adviseur, Nagele
janhendrik.damman@hetnet.nl

D

Kijk voor de volledige gegevens op:

www.vabnet.nl

■ = vab-gecertificeerd agrarisch bedrijfsadviseur

D

Ruurd Deelstra

Deelstra Jansen administratie en advies, Leeuwarden
r.deelstra@deelstrajansen.nl

Lubbert van Dellen

acon avm adviseurs en accountants, Leeuwarden
livandellen@aconavm.nl

Arthur van Diemen

Flynth, Alphen a/d Rijn
arthur.vandienen@flynth.nl

Henk van Dijk

Flynth, Arnhem
H.vanDijk@flynth.nl

Evelien Dijkgraaf

CEB Overijssel, Lettele
e.dijkgraaf@ceb-overijssel

Frits van Dijkman

ABAB Accountants en Adviseurs, Breda
frits.van.dijkman@abab.nl

Olav Dijkstra

Accon avm accountants en adviseurs, De Bilt
O.Dijkstra@aconavm.nl

Bart Dilven

ABAB Consultants B.V., Veldhoven
bart.dilven@ABAB.nl

Jan Dinkla

Dinkla Makelaardij & Bedrijfsadvies, Peize
jdinkla@home.nl

Ellen Dirx-van den Borne

Geerts & van Spijk, Heesch
Ellendirx@gvsp.nl

Freddy van Ditshuizen

Flynth, Lochem
Freddy.vanDitshuizen@flynth.nl

Marcel Dohmen

Rabobank Centraal Zuid Limburg, Gulpen
m.j.m.j.dohmen@centraalzuidlimburg.rabobank.nl

D

André ten Dolle

Ten Kate & Huizinga B.V., Winterswijk
a.tendolle@tenkatehuizinga.nl

Frank van Dommelen

Deutsche Bank Nederland NV, 's Hertogenbosch
vando@home.nl

Jos van Doormaal

De Regter Valks & Partners, Veldhoven
josvandoormaal@revap.nl

Frans Dorresteijn

ABN AMRO Bank N.V., Doetinchem
frans.dorresteijn@nl.abnamro.com

Johan van Dragt

Rabobank Enschede-Haaksbergen, Enschede
J.W.Dragt@eh.rabobank.nl

Toine Driessen

ComponentAgro B.V., Oud-Beijerland
toine.driessen@componentagro.nl

Karin van der Drift

Flynth, Zoetermeer
k.vddrift@flynth.nl

Kees van Drimmelen

Alfa Accountants en Adviseurs, Gorinchem
kvandrimmelen@alfa.nl

Marc Duijf

Rabobank Venray Meerlo-Wanssum, Venray
M.J.M.Duijf@venray.rabobank.nl

Jos Duijvesteijn

Nic. Sosef BV, Honselersdijk
jos.duijvesteijn@arendsosef.nl

Coen van Eijk

Rabobank Leeuwarden-Noordwest Friesland, Leeuwarden
c.eijk@lnwf.rabobank.nl

Theo Eilander

ING Bank N.V., Zwolle
theo.eilander@ing.nl

E

Richard Elshof

V'alans, Bathmen
r.elshof@valans.nl

Gerwi Engberts

Engberts Adviseurs, Rijssen
wj@engberts.nl

Peter Engelen

Flynth, Zoetermeer
peter.engelen@flynth.nl

René van Erp

AEC Uden B.V., Uden
r.vanerp@aecuden.nl

Hans Ettema

JE-Organisatie, De Goorn
info@je-organisatie.nl

Frans Evers

Advies&Bemiddeling Frans Evers, Zelhem
info@fransevers.com

Ruben Exterkate

Geerts & Van Spijk BV, Heesch
rubenexterkate@gvsp.nl

Bertha Faber - Wiersma

Van Balen Boekhoudburo, Jellum
berthafaber@vanbalenboekhoudburo.nl

Bernd Feenstra

ABN AMRO Bank N.V., Amsterdam
bernd.feenstra@nl.abnamro.com

Cor de Fijter

Rabobank Nederland, Utrecht
c.fijter@rn.rabobank.nl

Gerard Fikkert

Rabobank Noord Twente, Almelo
g.g.fikkert@noordtwente.rabobank.nl

André Florijn

Rabobank Woudenberg-Lunteren, Lunteren
a.florijn@wl.rabobank.nl

F

E

F

Harm Folkers

ABN AMRO Bank N.V., Deventer
harm.folkers@nl.abnamro.com

Huub Frons

Hendriksen, Accountantskantoor B.V., Tubbergen
h.frons@hendriksen.nl

Erik Ganzeboom

Flynth, Deurne
h.ganzeboom@flynth.nl

Galtjo Geertzema

Flynth, Deurne
galtjo.geertzema@flynth.nl

Wim van de Geest

K&G Advies, Bunschoten-Spakenburg
info@kgadvies.nl

Harmen Gerbrandy

Alfa Accountants en Adviseurs, Leeuwarden
hgerbrandy@alfa.nl

Johan Geurts

Oostendorp Otten & van Boekel, Wanroij
j.geurts@oovb.nl

Jaap Gielen

Countus accountants + adviseurs, Emmeloord
j.gielen@countus.nl

Hilbert van Gijssel

Flynth, Wolvega
Hilbert.vanGijssel@flynth.nl

Johan van Ginkel

accon avm adviseurs en accountants, Barneveld
jg.vanginkel@acconavm.nl

Hein de Graaf

LTO Noord Advies, Alkmaar
hein.degraaf@flynth.nl

Dukke Greidanus

Van der Woude Adviesbureau, Nieuwehorne
dukke@vanderwoudeadviesbureau.nl

G

Bert Groot Wesseldijk

Rabobank Graafschap-Noord, Zutphen
b.j.grootwesseldijk@graafschap-noord.rabobank.nl

René Grootsholten

Alfa Accountants en Adviseurs, Naaldwijk
RGrootsholten@alfa.nl

Marco te Grotenhuis

Alfa Accountants en Adviseurs, Barneveld
mtegrotenhuis@alfa.nl

Inge Guchelaar-Wissink

Countus accountants + adviseurs, Emmeloord
i.guchelaar@countus.nl

Henk van der Haar

Flynth, Zeewolde
Hendrikus.vanderHaar@flynth.nl

Jan van der Haar

Countus accountants + adviseurs, Hardenberg
j.vanderhaar@countus.nl

Michel Haarhuis

ForFarmers, Lochem
m.haarhuis@xs4all.nl

Gera van Happen-van de Meerakker

ZLTO Advies, 's-Hertogenbosch
gera.van.happen@zlto.nl

John van Haren

ING Bank N.V., Venlo
john.van.haren@ing.nl

Henk-Jan van Hartskamp

CEB B.V., Lettele
hj.vanhartskamp@ceb-overijssel.nl

Gert ten Have

Flynth, Arnhem
Gert.tenHave@flynth.nl

Ernst van Heijden

Countus accountants + adviseurs, Markelo
E.vanheijden@countus.nl

H

Rob Heijs

HAS Den Bosch, 's-Hertogenbosch
r.heijs@hasdb.nl

Frank van Helvert

ZLTO Bedrijfsadvies, 's-Hertogenbosch
frank.van.helvert@zlto.nl

Kees van Helvoirt

Hekkelman Advocaten en Notarissen, Nijmegen
k.van.helvoirt@hekkelman.nl

Eric van den Hengel

Stalbouw.nl, Maartensdijk
evdh@stalbouw.nl

Jeroen van den Hengel

Alfa Accountants en Adviseurs, Wageningen
jvdhengel@alfa.nl

Roelof Hepping

CEB - Overijssel, Lettele
r.hepping@ceb-overijssel.nl

Henk van Heteren

Rabobank Groene Hart Noord, Roelofarendsveen
h.heteren@ghn.rabobank.nl

Erik van der Hijden

Farm Advies, Oirschot
erik@farm-advies.nl

Martine Hijlkema

Agri Vastgoed, Leeuwarden
mahijlkema@agrivastgoed.nl

Wilbert Hilkens

ABN AMRO Bank N.V., Amsterdam
wilbert.hilkens@nl.abnamro.com

Jos Hoebink

Arvalis, Oirlo
jhoebink@arvalis.nl

Rob Hoefmans

Rabobank Peelland Zuid, Deurne
R.R.M.Hoefmans@peellandzuid.rabobank.nl

Kijk voor de volledige gegevens op:

www.vabnet.nl

■ = vab-gecertificeerd agrarisch bedrijfsadviseur

H

Arend Hoekstra

aconavm adviseurs en accountants, Heerenveen
 ahoekstra@aconavm.nl

Henk Hofman

Countus accountants + adviseurs, Zwolle
 h.hofman@countus.nl

Herman Hofstee

D&U groep Accountants & Adviseurs, Groningen
 herman.hofstee@du-groep.nl

Hotze Hofstra

h.j.hofstra@hotmail.com

Rick Hoksbergen

Alfa Accountants en Adviseurs, Leeuwarden
 rhoksbergen@alfa.nl

Bram den Hollander

IDV-Advies, Klundert
 bram@idv-advies.nl

Jan Hollewand

Flynth, Raalte
 JWMHollewand@ltonoordadvies.nl

Han Holmersma

Flynth, Schagen
 h.holmersma@flynth.nl

Sietse Holtrop

LTO Noord Advies, Drachten
 sholtrop@ltonoordadvies.nl

Nicole van Hoof

ZLTO Advies, 's-Hertogenbosch
 nicole.van.hoof@zlto.nl

Collin Hoogenboom

Flynth, Aalsmeer
 c.hoogenboom@flynth.nl

H. Hoogschagen

Alfa Accountants en Adviseurs, Heerhugowaard
 hhoogschagen@alfa.nl

H

Joost Hooijman

Koenen en Co Subsidie Adviseurs B.V., Sittard
 j.hooijman@koenenenco.nl

Sieto van Houten

Agrifirm BV, Meppel
 s.van.houten@agrifirm.com

Jack Houtepen

Peeters Financieel en vastgoedadvies, Dorst
 info@peetersadvies.com

Peter Houtsma

Houtsma Bedrijfsadvies, Deventer
 peter@houtsmaBedrijfsadvies.nl

Jan Geert ten Hove

Countus accountants en adviseurs, Zwolle
 j.tenHove@countus.nl

G. ten Hove-Jentink

Rabobank Meppel-Steenwijkerland, Steenwijk
 g.hove@meppel-steenwijkerland.rabobank.nl

Peter Huitema

Flynth, Boskoop
 peter.huitema@flynth.nl

Rinus Hulsen

Exitus BV, Veghel
 rinhulsen@gmail.com

Dirk van den Hurk

ABAB Accountants-Belastingadviseurs-Juristen, Roosendaal
 dirk.vd.hurk@abab.nl

Roelof Jacobi

Friesland Bank NV, Oldeberkoop
 r.jacobi@Frieslandbank.nl

Jan Jacobs

ABAB Consultants B.V., Veldhoven
 jan.jacobs@abab.nl

Kees Jacobs

Jacobs Advies en Makelaardij B.V., Hazerswoude-dorp
 info@jambv.nl

J

Jan Piet de Jager

Admin Agras, Hallum
 Janpiet@adminagras.nl

Piet Janmaat

Tuinbouwontwikkelingsmaatschappij (TOM), s-Hertogenbosch
 pjanmaat@tombrabant.nl

Joan Jansen

Flynth, Doetinchem
 HJTJansen@ltonoordadvies.nl

Jules Jansen

Deelstra Jansen administratie en advies, Leeuwarden
 jlj.jansen@deelstrajansen.nl

Matthijs Jansen

Flynth, Aalsmeer
 d.jansen@flynth.nl

Walter Jansen

Jagran BV, Hillegom
 w.l.jansen@jagran.nl

Klaas Jan Janssen

Friesland Bank NV, Oldeberkoop
 kj.janssen@Frieslandbank.nl

Patrick Janssen

acon avm adviseurs en accountants, Horst
 p.janssen@aconavm.nl

Hans Jansze

Flynth, Houten
 Hans.Jansze@flynth.nl

Doede de Jong

acon avm adviseurs en accountants, Franeker
 ddejong@aconavm.nl

Jeroen de Jong

Deutsche Bank Nederland N.V., Roosendaal
 jeroen-de.jong@db.com

Nynke de Jong

acon avm adviseurs en accountants, Heerenveen
 ndejong2@aconavm.nl

J

J

Peter de Jong

Rabobank De Zuidelijke Baronie, Baarle-Nassau
p.jong@dzb.rabobank.nl

Tjalling de Jong

Rabobank Zuidwest Friesland, Sneek
T.Jong1@sneek-zwf.rabobank.nl

Fred de Jongh

ZLTO Advies, 's-Hertogenbosch
fred.de.jongh@zltto.nl

Eelke Jongmsma

acon avm adviseurs en accountants, Drachten
ejongmsma@aconavm.nl

Henk Jonkman

Flynth, Raalte
henk.jonkman@flynth.nl

Frans Jorna

Rabobank Leeuwarden e.o., Leeuwarden
f.jorna@lnwf.rabobank.nl

André van der Kamp

Alfa Accountants & Adviseurs, Wageningen
a.van.der.kamp@hetnet.nl

Aalt van de Kamp

Boschland Accountants en Adviseur, Hengelo gld.
a.kamp@boschland.nl

Jan Kappers

Alfa Accountants en Adviseurs, Zwolle
jkappers@alfa.nl

Hans Katoen

acon avm adviseurs en accountants, Drachten
jkatoen@aconavm.nl

Joop Keijzer

Alfa Accountants en Adviseurs, Naaldwijk
jkeijzer@alfa.nl

Gerard Kemkes

Rabobank Alblasserwaard Noord en Oost, Giessenburg
g.kemkes@altena.rabobank.nl

K

Janus Kerkhofs

Berk en Kerkhof Makelaars en Taxateurs, Best
apfmerkherkofs@onsbrabantnet.nl

Freek Keulen

Friesland Bank NV, Oldeberkoop
f.keulen@frieslandbank.nl

Ada Kieft

WEA Accountants en Adviseurs, Middenmeer
ada.kieft@wea-nh.nl

Harry Kiestra

Flynth, Drachten
harry.kiestra@flynth.nl

Marius Kikkert

NBC Eelman & Partners, Den Burg
marius.kikkert@nbceelman.nl

Adrie Klaassen

Rabobank Bernheze Maasland, Utrecht
A.M.A.G.Klaassen@bernhezemaasland.rabobank.nl

André Klemans

ABAB Consultants B.V., Veldhoven
andre.klemans@abab.nl

Harm de Kleynen

acon avm adviseurs en accountants, Veghel
h.dekleynen@aconavm.nl

Cees van Klinken

Countus accountants + adviseurs, Zeewolde
c.vanklinken@countus.nl

Peter Klompe

acon avm adviseurs en accountants, Zierikzee
p.klompe@aconavm.nl

Erik Kluinsteker

Houtsma Bedrijfsadvies, Deventer
erik@houtsmaadvies.nl

Gerrit Knoef

Rabobank Graafschap-Midden, Doetinchem
g.knoef@graafschap-midden.rabobank.nl

K

Bert Knollema

acon avm adviseurs en accountants, Veendam
BKnollema@aconavm.nl

Coen Knook

De Dijken agrarische diensten, Middenmeer
c.knook@dedijken.nl

Brant Knossen

van Wieren en Vellinga Accountants, Dokkum
brantknossen@gmail.com

Ton Kocken

Kocken Administraties & Adviezen, Berghem
t.kocken@kockenadvies.nl

Hein Koenraad

Leermakers Accountants & Belastingadviseurs, Hilvarenbeek
h.koenraad@leermakersacc.nl

Jeroen de Koning

Flynth adviseurs en accountants BV, Zoetermeer
j.dkoning@flynth.nl

Peter de Koning

Zelfstandig adviseur, Berkel en Rodenrijs
peter.dekoning@flynth.nl

Sake Roelof Kooistra

Alfa Accountants en Adviseurs, Wageningen
srkooistra@alfa.nl

Teus Kool

ComponentAgro B.V., Oud-Beijerland
teus.kool@componentagro.nl

Jos Koopman

Rabobank Westland, De Lier
j.a.a.koopman@gmail.com

Sietze Koopmans

Rabobank Zuidwest Friesland, Sneek
s.h.koopmans@sneek-zwf.rabobank.nl

André Koot

Adviesbureau André Koot, Geertruidenberg
a.j.koot@planet.nl

Kijk voor de volledige gegevens op:

www.vabnet.nl

■ = vab-gecertificeerd agrarisch bedrijfsadviseur

K

Paul Kortekaas

FBD Bankmensen, Almelo
p.kortekaas@fdbankmensen.nl

■ Mariet Kortekaas-Schotman

LTO Noord Advies, Raalte
mwjkortekaas@ltonoordadvies.nl

■ Dick Jan Koster

Alfa Accountants en Adviseurs, Hazerswoude-dorp
dkoster@alfa.nl

Johan Kranenburg

K&G Advies, Bunschoten-Spakenburg
jkranenburg@kgadvies.nl

■ Joost van Kreijl

Dutch Sense, Terwolde
joost@dutchsense.nl

Arno Kroese

Mts. Westelijke Accountantskantoren Roosendaal, Roosendaal
acm.kroese@wearosendaal.nl

Nelleke Krol

ZLTO Advies, 's-Hertogenbosch
nelleke.krol@zfto.nl

Bert Kuik

Trippel AAA, Meppel
b.kuik@wxs.nl

■ Jan Kuiper

Flynth, Joure
Jan.Kuiper@flynth.nl

■ Geert Kuipers

Countus accountants + adviseurs, Zwolle
g.kuipers@countus.nl

M. Kuizenga

Rabobank Stadskanaal, Stadskanaal
m.kuizenga@zog.rabobank.nl

■ Marleen Lamain

Weister Klap Advies, Wehe-Den-Hoorn
m.lamain@hetnet.nl

L

Eddie Lamberts

Rombou BV, Zwolle
elamberts@rombou.nl

Marien Lambregtse

Flynth, Dronten
Marien.Lambregtse@flynth.nl

■ Gerrit de Lange

Countus accountants + adviseurs, Ommen
g.delange@countus.nl

Ad Lankhaar

Rabobank Hart van Brabant, Oisterwijk
a.j.lankhaar@hvb.rabobank.nl

■ Johnny Lankheet

Countus accountants + adviseurs, Markelo
j.lankheet@countus.nl

■ Henk Lassche

Countus accountants + adviseurs, Zwolle
h.lassche@countus.nl

■ Jan Lauwerijssen

ABAB Vastgoedadvies B.V., Tilburg
jan.lauwerijssen@abab.nl

■ Hein-Willem Leeraar

Hein-Willem Leeraar & partners, Raerd
mail@heinwillemeleeraar.nl

■ Anton Legeland

LNAgro-advies, Uft
info@LNagro-advies.nl

Kees Ligthart

ABAB Accountants-Belastingadviseurs-Juristen, Veldhoven
kees.ligthart@abab.nl

G. Limburg

Rabobank Meppel-Steenwijkerland, Steenwijk
g.limburg@meppel-steenwijkerland.rabobank.nl

Wim van het Loo

Rabobank Voorst, Twello
w.loo@Voorst.rabobank.nl

L

■ Jan Looman

Flynth, Houten
Jan.Looman@flynth.nl

Floran van Loon

Tinnemans Van Loon Accountantskantoor, Asten
floran@tilo.nl

Martin van Loon

ZLTO, 's-Hertogenbosch
martin.van.loon@zfto.nl

Jeroen Ludema

Friesland Bank NV, Oldeberkoop
j.ludema@frieslandbank.nl

Peter Mangnus

ZLTO Advies, Goes
peter.mangnus@zfto.nl

Harold Martens

Deutsche Bank Nederland B.V.
harold.martens@db.com

Ruud Matthijssen

Rabobank De Zuidelijke Baronie, Baarle-Nassau
r.c.a.m.matthijssen@dzl.rabobank.nl

■ Monique van der Meij

Flynth adviseurs en accountants BV, Heerhugowaard
Monique.vanderMeij@flynth.nl

Rianne Meinderts

ComponentAgro B.V., Oud-Beijerland
rienne.meinderts@componentagro.nl

■ Wilko Mensink

LTO Noord Advies, Zwolle
wcmensink@ltonoordadvies.nl

Ad Merks

MERLA Agribusiness B.V., Haastrecht
ad.merla@planet.nl

Han Meurs

Op persoonlijke titel
hanmeurs@kpnplanet.nl

M

L

M

Theo Middelveld

Trippel AAA, Emmen
theomiddelveld@trippelaaa.com

Erik Middelveldt

Countus accountants + adviseurs, Steenwijk
e.middelveldt@countus.nl

Sybre Miedema

s. miedema, Heelsum
smiedema@bos.nl

Geert Mijs

ABAB Accountants-Belastingadviseurs-Juristen, Veldhoven
Geert.Mijs@abab.nl

Jan Moggré

ZLTO Advies, Goes
jmoggr@zltto.nl

Paul Monincx

ZLTO Advies, 's-Hertogenbosch
paul.monincx@zltto.nl

Foppe Mulder

Rabobank De Stellingwerven, Oosterwolde
F.K.Mulder@destellingwerven.rabobank.nl

Jan Mulder

ING Business Banking Regio Noord-Holland, Alkmaar
jan.agro.mulder@ing.nl

Bert Muller

Flynth, Raalte
bert.muller@flynth.nl

Guido Nabben

Rabobank Venray Meerlo-Wanssum, Venray
g.e.j.m.nabben@venray.rabobank.nl

John Nannes

Alfa Accountants en Adviseurs, Heerhugowaard
jnannes@alfa.nl

Hinrik Nap

Rabobank Gemeente Voorst
h.d.nap@voorst.rabobank.nl

N

Wiebe Nauta

Agroserve, Koudum
w.nauta@hetnet.nl

Peter Niekus

Rabobank International Food & Agri, Utrecht
peter.niekus@rabobank.com

Angelique Nieuwenhuis

accon avm adviseurs en accountants, Heerenveen
hanieuwenhuis@acconavm.nl

Gert Nieuwenhuis

Flynth, Groenlo
Gert.Nieuwenhuis@flynth.nl

Harry Nieuwenhuizen

Rabobank Sneek-Zuidwest Friesland, Sneek
directie@sneek-ZWF.rabobank.nl

Gerrit Nijenhuis

Deutsche Bank Nederland NV, Apeldoorn
gerrit.nijenhuis@db.com

Willem Nijmeijer

Meeuwssen Ten Hoopen, Meppel
w.nijmeijer@mth.nl

Kees van Nispen

ABAB Accountants-Belastingadviseurs-Juristen, Roosendaal
kees.van.nispen@abab.nl

Adriaan Nooijen

Rabobank Venray, Venray
a.w.p.m.nooijen@venray.rabobank.nl

Ed Noordam

Korenaar Advies, Winsum
info@korenaar.com

Peter Nugteren

Flynth, Naaldwijk
p.nugteren@flynth.nl

Adrie van Oerle

Aelmans Adviesgroep, Baexem
avanoerle@aelmans.com

O

Patrick van Oijen

Rabobank Nederland, Utrecht
p.c.a.m.oijen@rn.rabobank.nl

Tjipke Okkema

Lise Accountancy, Haulerwijk
t.okkema@liseaccountancy.nl

John Olthuis

Krijkamp & Den Oude accountants belastingadviseurs, Nijkerk
j.olthuis@krijkampdenoude.nl

Aart van Ommeren

zelstandig adviseur, Nieuwegein
ommerenaartvan@yahoo.com

Edwin Oonk

Flynth, Arnhem
Edwin.Oonk@flynth.nl

Johan Oonk

Flynth, Almelo
Johan.Oonk@flynth.nl

René van den Oord

LTO Noord Advies, Doetinchem
qgwwandenoord@ltonoordadvies.nl

Dinand Oost

Deutsche Bank Nederland N.V., Zwolle
dinand.oost@deutsche-bank.nl

Wouter Opgenoort

Hollands Tuinbouwadvies, Cothen
info@hollandstuinbouwadvies.nl

Henk Overbeek

Alfa Accountants en Adviseurs, Barneveld
hoverbeek@alfa.nl

Ton Paalman

LTO Noord Advies BV, Raalte
apaalman@ltonoordadvies.nl

Pascal Peeters

Peeters Financieel en Vastgoedadvies, Dorst
pascal@peetersadvies.com

N

P

O

■ = vab-gecertificeerd agrarisch bedrijfsadviseur

Kijk voor de volledige gegevens op:

www.vabnet.nl

P

Ronald Peters

Rabobank Uden Veghel, Utrecht
r.j.m.peters@udenveghele.rabobank.nl

Joost Pijnenburg

Pijnenburg Agrarisch Adviesburo BV, Horst
jpijnenburg@piijnenburgadvies.nl

Adri van de Plas

ZLTO Advies, Tilburg
adri.van.de.plas@zfto.nl

Edwin Plegt

Countus accountants + adviseurs, Markelo
e.plegt@countus.nl

Jacob Pol

Countus accountants + adviseurs, Emmeloord
j.pol@countus.nl

Jan Pieter Popken

LTO Noord Advies, Drachten
jppopken@ltonoordadvies.nl

Wander Postma

Christelijke Agrarische Hogeschool, Dronten
w.postma@cah.nl

Jolte Pot

Alfa Accountants en Adviseurs, Zwolle
jpot@alfa.nl

Siebe Potijk

PSA Advies, Sint Nicolaasga
info@psa-advies.nl

Arend Prins

Rabobank Noordoostpolder-Urk, Emmeloord
A.Prins@noordoostpolder-urk.rabobank.nl

Derk Pullen

LTO Noord Advies, Raalte
dpullen@ltonoordadvies.nl

René Rankenberg

Countus accountants + adviseurs, Markelo
r.rankenberg@countus.nl

R

Karel R Emmelink

Alfa Accountants en Adviseurs, Nijverdal
kremmelink@alfa.nl

Gerben Reuvekamp

Trippel AAA, Meppel
gerbenreuvekamp@trippelaaa.com

Ben Rewinkel

Flynth, Zevenaar
Ben.Rewinkel@flynth.nl

Jan Rijk

Agroflex BV, Kampen
fulgor@live.nl

Mariëlle Rijkaart

Deutsche Bank Nederland N.V., Groningen
marielle.rijkaart@db.com

Edwin Roelandse

Rabobank Groene Hart Noord, Nieuwveen
e.roelandse@ghn.rabobank.nl

Helène Roele

LTO Noord Advies, Drachten
hroele@ltonoordadvies.nl

Anja Roes-Kuijpers

ZLTO Advies, 's-Hertogenbosch
anja.roes@zfto.nl

Peter Rondeel

Countus accountants + adviseurs, Markelo
p.rondeel@countus.nl

Helma van Rozendaal-Kaathoven

ABAB Accountants-Belastingadviseurs-Juristen, Veldhoven
helma.van.rozendaal@abab.nl

Jan Ruesink

Flynth, Doetinchem
Jan.Ruesink@flynth.nl

Petra Ruijter-Verhoef

Flynth, Schagen
p.verhoef@flynth.nl

S

Antoon Sanders

ZLTO Advies, 's-Hertogenbosch
antoon.sanders@zfto.nl

Gabe Schaaf

Rabobank Noordoostpolder-Urk, Emmeloord
g.schaaf@noordoostpolder-urk.rabobank.nl

René Schapendonk

BNR Accountants & Adviseurs, Etten-Leur
r.schapendonk@bnr-groep.nl

Erik Schiphorst

Rabobank Achterhoek-Oost, Groenlo
e.schiphorst@achterhoek-oost.rabobank.nl

Harm Jan Schipper

acccon avm adviseurs en accountants, Uithuizen
HJSchipper@accconavm.nl

Wim Schipper

Countus accountants + adviseurs, Zwolle
w.schipper@countus.nl

Hans Scholte

Flynth, Schagen
h.scholte@flynth.nl

Bert Scholten

Rabobank Noordoostpolder-Urk, Emmeloord
teamzakelijke relaties@noordoostpolder-urk.rabobank.nl

Berno Schouten

GreenVice Consultancy, Milsbeek
bschouten@greenvice.nl

Jos Schouten

ABN AMRO Bank N.V., Mijdrecht
jos.schouten@nl.abnamro.com

Erik Schuerink

Maalderink en Lutke Willink, Terborg
e.schuerink@egginkmaalderink.nl

Lambert Schuldink

Countus accountants + adviseurs, Zwolle
l.schuldink@countus.nl

R

S

Arjen Schutten

Alfa Accountants en Adviseurs, Aalten
aschutten@alfa.nl

Roel Schutten

ZLTO Advies, 's-Hertogenbosch
roel.schutten@zltto.nl

Wim Schutter

Flynth, Groningen
Wim.Schutter@flynth.nl

Gerard Selman

Projecten LTO Noord, Wageningen
gselman@projectenltonoord.nl

Johan van Selst

Aelmans Adviesgroep, Baexem
jvselst@aelmans.com

Sylvia Sikkema-Alkemada

ZLTO Advies, 's-Hertogenbosch
sylvia.sikkema@zltto.nl

Ko Sinke

ABN AMRO Bank N.V., Utrecht
ko.sinke@nl.abnamro.com

Cees Slooten

WEA accountants en adviseurs, Alkmaar
cees.slooten@wea-nh.nl

Herman Sluter

VBA Accountants, Holten
Mandarin@telfort.nl

Jeroen Smit

Rabobank Graafschap-Midden, Doetinchem
j.j.smit@graafschap-midden.rabobank.nl

Eric Smolders

Smolders AGRO Advies, Reusel
eric@smoldersagroadvies.nl

Peter Smulders

Free Launch Projectmanagement vof; HortiCoach vof, Tilburg
info@freelaunch.nl

S

Rudolf Somsen

Countus accountants + adviseurs, Wierden
r.somsen@countus.nl

Marcel van Sonsbeek

Countus Van Haare de Bont, Mill
m.vansonsbeek@countus.nl

Eldert van der Spek

Flynth, Boskoop
e.spek@flynth.nl

Marianne van der Spek- van Hof

Flynth, Naaldwijk
m.vdspek@flynth.nl

Ad van Spijk

Geerts & Van Spijk BV, Heesch
advanspijk@gvsp.nl

Jan Lucas Spijkman

Countus accountants + adviseurs, Emmeloord
j.spijkman@countus.nl

Jan Willem Stam

Flynth, Stadskanaal
Janwillem.stam@flynth.nl

Ruthger Hendrik Steenbeek

Flynth, Drachten
rhsteenbeek@ltonoordadvies.nl

Jan Steenberg

Flynth, Assen
Jan.Steenbergen@flynth.nl

Frank Steenbreker

ABAB Consultants B.V., Veldhoven
frank.steenbreker@abab.nl

Jan Steenhagen

Slot-Poortman, Stapel en Co, De Wijk
jan@bix.nl

Jan Pieter Stehouwer

DLV PLANT BV, Wageningen
j.stehouwer@dlvplant.nl

S

Marco Stehouwer

Flynth, Naaldwijk
m.stehouwer@flynth.nl

Robert Stienen

ABN-AMRO Bank N.V., Helmond
r.stienen@online.nl

Bertus Stormink

Bertus Stormink Services, Marknesse
bertus@stormink.eu

Arjan Strootman

Bilanx Accountantskantoor B.V, Almelo
a.strootman@bilanx.nl

Han Swienink

Alfa Accountants en Adviseurs, Nijverdal
hswienink@alfa.nl

Wouter van Teeffelen

WTE Fruitadvies, Zaltbommel
wte@fruitadvies.nl

Fokke Terpstra

Countus accountants + adviseurs, Joure
fokke.terpstra@countus.nl

Silvia Terpstra

Alfa accountants en adviseurs, Leeuwarden
sterpstra@alfa.nl

Hans Tesselaar

Flynth, Schagen
j.tesselaar@flynth.nl

Marco Teunissen

Flynth, Groenlo
marco.teunissen@flynth.nl

Jan Teunissen

Rombou B.V., Zwolle
jteunissen@rombou.nl

Jos Thijssen

ZLTO Advies, 's-Hertogenbosch
jos.thijssen@zltto.nl

T

Kijk voor de volledige gegevens op:

www.vabnet.nl

■ = vab-gecertificeerd agrarisch bedrijfsadviseur

T

Marti Thijssen

Van de Ven Accountants | Adviseurs, Sint-Oedenrode
thijssen@vdven.nl

Pieter Tigchelaar

Friesland Bank NV, Leeuwarden
p.tigchelaar@frieslandbank.nl

Jaap Uenk

Dofco BV, Ruurlo
j.uenk@dofco.nl

Joost van Uijtert

Rabobank Uden Veghel, Uden
j.h.a.van.ujtert@udenveghel.rabobank.nl

Cor van der Vaart

Alfa Accountants en Adviseurs, Hazerswoude Dorp
cvdvaart@alfa.nl

Jantine van der Veen

Rabobank Salland, Deventer
j.veen@salland.rabobank.nl

Menno van der Veen

Van der Veen en Kromhout, Gorredijk
mennoenhennie@hetnet.nl

André Veerman

Countus accountants + adviseurs, Zwolle
a.veerman@countus.nl

Cees Veerman

Bracamonte B.V., Groesbeek
secretariaat@bracamonte.nl

Roel Veerman

Rovecom BV, Hoogeveen
rveerman@rovecom.nl

Marcel van der Vegt

Stimuland, Ommen
mvdvegt@stimuland.nl

Peter Veldhuizen

Alfa Accountants en Adviseurs, Hazerswoude-Dorp
pveldhuizen@alfa.nl

V

Eric Verbruggen

Adriaan van den Heuvel makelaars & adviseurs, Helmond
eric@heuvel.nl

Veronique Verdurmen-Serrarens

ZLTO Advies, Goes
veronique.verdurmen@zlto.nl

Erik Verhoeven

Biemans Accountants B.V., Erp
erikverhoeven@biemans.nl

Pons Vermeer

Aficom Accountants en Adviseurs, Den Oever
pons.vermeer@aficom.nl

Erik Versteeg

Vallei Accountants Agri B.V., Woudenberg
info@vallei-agri.nl

Geert Jan Verstraaten

Verstraaten Accountancy, Alverna (Wijchen)
geertjan@verstraatenacc.nl

Hans Verweij

LTO Noord Advies, Bleiswijk
jhverweij@ltonoordadvies.nl

Jaap de Vink

Jaap de Vink Agrogids, Nijverdal
jaapdevink@telfort.nl

Drees Visser

Agri Vastgoed B.V., Leeuwarden
avisser@agrivastgoed.nl

Ina Visser

Alfa Accountants en Adviseurs, Bennekom
ivisser@alfa.nl

Klaas Visser

Rabobank Meppel-Steenwijkerland, Meppel
k.visser@meppel-steenwijkerland.rabobank.nl

Pieter Vlaar

Rabobank Schagen-Wieringerland, Schagen
P.J.M.Vlaar@SW.Rabobank.nl

V

Rik Vlemminx

ZLTO, 's Hertogenbosch
rik.vlemminx@zlto.nl

Marlies van der Vlucht-van Rossum

Rabobank Goeree-Overflakkee, Middelharnis
e.m.vlucht@go.rabobank.nl

Jos van der Voort

V & H Accountancy B.V., Oss
venh@edpnet.nl

Wijnand Vos

Rabobank Vaart en Vechtstreek, Dedemsvaart
w.vos@vvs.rabobank.nl

Johan de Vos

Geling Advies, Sint Anthonis
jdevos@gelingadvies.nl

Bert Vrieling

Countus accountants + adviseurs, Zwolle
b.vrieling@countus.nl

Herman Vrieling

Rabobank Graafschap-Noord, Zutphen
h.vrieling@graafschap-noord.rabobank.nl

Arno Vroegindewij

ComponentAgro B.V., Oud-Beijerland
vroegindewij@componentagro.nl

Jacques Vroemen

Rabobank Centraal Zuid-limburg, Gulpen
j.vroemen@centraalzuidlimburg.rabobank.nl

Toon Wagemans

acon avm adviseurs en accountants, Venlo
t.wagemans@aconavm.nl

Frans van Wanrooij

ABAB Consultants B.V., Veldhoven
frans.van.wanrooij@abab.nl

Esther Weernink-Gröniger

Countus accountants + adviseurs, Wierden
E.weernink@countus.nl

U

V

W

W

Herman van Welie

AEC Uden B.V., Uden
h.vanwelie@aecuden.nl

■ **Peter van der Werf**

acon avm adviseurs en accountants, Veghel
p.vanderwerf@aconavm.nl

■ **Willem Westebring**

de Jong&Laan accountants belastingadviseurs, Emmen
wrwestebring@home.nl

■ **Arlean Westeneng**

Alfa Accountants en Adviseurs, Dodewaard
awesteneng@alfa.nl

Henk Westeneng

Deutsche Bank Nederland N.V., Amsterdam
henk.westeneng@db.com

■ **Henk Westerhof**

ComponentAgro B.V., Oud-Beijerland
westerhof@componentagro.nl

Jan Westers

Deutsche Bank Nederland N.V., Amstelveen
jan.westers@db.com

Harry Weusthuis

Flynth, Emmen
harry.weusthuis@flynth.nl

Geert Wientjens

Rabobank De Kempen West, Bladel
G.T.P.M.Wientjens@dekempenwest.rabobank.nl

■ **Erik van Wijk**

Flynth, Alpen a/d Rijn
e.vwijk@flynth.nl

Esther van den Wijngaart

ABAB Accountants B.V., Breda
esther.vd.wijngaart@abab.nl

André Willems

Willems&Wetens AgroAdvies, Haaksbergen
info@willemsenwetens.nl

W

Gerard Willems

ZLTO Advies, 's-Hertogenbosch
gerard.willems@zlto.nl

Frank Willemse

Rabobank Altena, Utrecht
f.willemse@altena.rabobank.nl

Jan Wilmink

ABN AMRO Bank N.V., Hengelo
jan.wilmink@nl.abnamro.com

Geert Witjes

Flynth, Arnhem
geert.witjes@flynth.nl

Broer Witteveen

acon avm adviseurs en accountants, Sneek
b.witteveen@aconavm.nl

■ **Dave te Woerd**

Flynth, Ulft
Dave.teWoerd@flynth.nl

Luitzen van der Woude

Van der Woude Adviesbureau, Nieuwehorne
luitzen@vanderwoudeadviesbureau.nl

■ **Erik Zandbelt**

Countus accountants + adviseurs, Markelo
e.zandbelt@countus.nl

Peter Zanderink

Rabobank Twente Oost, Oldenzaal
p.g.m.zanderink@twentooost.rabobank.nl

Arjan Zant

De Dijken Agrarische Diensten, Middenmeer
a.zant@dedijken.nl

Truke Zeinstra

Truke Zeinstra, Mediation, Training en Coaching, Bears
trukezeinstra@planet.nl

Sybre Zeldenrust

Agri Vastgoed B.V., Leeuwarden
szeldenrust@agrivastgoed.nl

Z

Allart van Zetten

ABN AMRO Bank N.V., Amersfoort
allart.van.zetten@nl.abnamro.com

■ **Johannes Zijlstra**

LTO Noord Advies, Drachten
zijlstra@ltonoordadvies.nl

Diana Zoer

acon avm adviseurs en accountants, Leeuwarden
dzoer@aconavm.nl

Pieter Zondervan

Yn é Flecht BV, Jorwert
pieterzondervan@gmail.com

Jeroen van Zuylen

ABAB Accountants-Belastingadviseurs-Juristen, Veldhoven
jeroen.van.zuylen@abab.nl

■ **Johan Zwemmer**

LTO Noord Advies, Alkmaar
jmzwemmer@ltonoordadvies.nl

Homme Zwiép

Trippel AAA, Stadskanaal
hommezwiép@trippelaaa.com

Z

Kijk voor de volledige gegevens op:

www.vabnet.nl

■ = vab-gecertificeerd agrarisch bedrijfsadviseur

Colofon

Dank aan iedereen die aan dit boekje heeft bijgedragen:

Kees van Beek
Bert van den Berg
Jan Breembroek
Gert ten Have
Rick Hoksbergen
Hans Huijbers
Tjalling de Jong
Jacques Vroemen
Roelof van der Wielen
Jelle Zijlstra
Ron van Zwet

en de deelnemers aan de Brusselreis van 2012

Tevens dank aan onze adverteerders voor het mogelijk maken van deze uitgave:

Flynth
Component Agro
ZLTO Advies
VMR
Rabobank
Countus

En dank aan Accon Avm voor de verzending.

Teksten:

Mirjam Hommes en Roel Schutten

Fotografie Brussel:

Wilko Mensink en Yvonne van de Camp

Overige fotografie:

Mirjam Hommes

Redactiecommissie:

Rudolf Somsen en Yvonne van de Camp

Eindredactie:

Mirjam Hommes

Vormgeving:

Jantine van den Top, Topontwerper

Michel Hildebrand, Hildebrand DTP

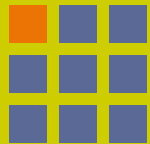
Druk:

Drukland.nl

© Vereniging Agrarische Bedrijfsadviseurs 2012

vab

Vereniging
Agrarische
Bedrijfsadviseurs

Vereniging Agrarische Bedrijfsadviseurs

Postbus 1634
3800 BP Amersfoort

T 033 455 8524
E info@vabnet.nl

www.vabnet.nl